Posudek oponenta na bakalářskou práci Magdaleny Titlbachové
Posuny v pasivní nářeční slovní zásobě na Ostravsku

Koncepce práce

Postup práce je dobře promyšlený, práce postupuje logicky a konzistentně. Jen charakteristiku ČJA (s. 17–20) považuju za až zbytečně podrobnou.

Hodnocení: A

Metodologie a zpracování dat

Autorka stanovuje 47 dialektismů, jejichž znalost (možnost existence v povědomí mluvčích a pasivní znalost významu) bude u respondentů ověřovat. Stanovila (s. 21) celkem osm kritérií, která mají vybraná slova splňovat, např. že „jejich význam nelze určit na základě znalosti jejich spisovného ekvivalentu“, že „nejsou odvoditelná z pasivní znalosti cizích jazyků (polština, slovenština, němčina)“ a že „[se] neliší [...] pouze hláskovou změnou od slov z velkého sousedního regionu“ (není ale uvedeno, co se velkým sousedním regionem myslí, je to třeba východomoravská nářeční skupina?). Autorka proto vyřadila další kandidáty (14 slov), mj. na základě kontrolního dotazníku, který měl potvrdit, že nakonec vybraná slova budou splňovat oněch osm kritérií. Stanovením kritérií si však, zdá se mi, přichystala nemalé obtíže, navíc kontrolní dotazník nezkoumal např. pasivní znalost slovenštiny, polštiny či němčiny.

Jako jedno z kritérií se na s. 21 uvádí, že zkoumaná nářeční slova „jsou v ČJA zaznamenána v oblasti 3 zkoumaných obcí“. To je poněkud nepřesné, protože ČJA žádnou z autorkou zkoumaných obcí přímo nezahrnul do sítě, kde probíhal terénní výzkum, vzhledem k variabilitě v lašské nářeční oblasti, nejvější z českojazyčných nářečních oblastí, to nese riziko mylného předpokladu, že v obci zkoumané autorkou neexistovaly dublety apod. (srov. např. vnitřní diferenciaci lašské oblasti u položky *bělka* ‚houska‘ v ČJA I-137, *bolko* ‚míč‘ v ČJA I-32, *čundrovat (se)* ‚klouzat se‘ v ČJA I-34 ad.). V nejbližším výzkumném bodě sítě ČJA (bod 823 Stará Bělá) k autorkou sledovaným obcím byla např. u položky ‚spadané suché jehličí‘ zachycena podoba *jehličí* (autorka zkoumá podobu *četyna*, ze Staré Bělé měla 4 respodnenty /s. 28/, podoba *četyna* je navíc dobře doložena ve výchmor. oblasti v podobném významu ‚větvička jehličnanu‘ a vyskytuje se ve slovenských nářečích /Machek, *Etymologický slovník jazyka českého* /dále jen EtymSlov/, 1997, s. v. *četina*, *Slovník slovenských nárečí*, 1994 a 2006, dostupný na https://slovnik.juls.savba.sk/, cit. 4. 6. 2024). Podobně u položky *piznout se* ‚uhodit se‘ je ve zkoumané oblasti spíše *praštit se* (ČJA I-67, odhlížím od náležité hláskoslovné nářeční podoby, tak i dále), u položky *kože* (resp. *koža*) je ve Staré Bělé *kožuch*.

Na s. 20 autorka vylučuje z výzkumu slovakismy a polonismy, ale ne germanismy („Za rovnocenné ekvivalenty se považují i slova přejatá. Zejména jde o výrazy německé [...]“) – na s. 21 je ale jako kritérium zařazení slova do výzkumu uvedeno, že nesmí být „odvoditelná z pasivní znalosti cizích jazyků (polština, slovenština, němčina)“. U položky *gvelb* ‚obchod‘ je pak podle mého názoru význam odvoditelný ze zastaralého obecněčeského *kvelb* (SSJČ, zahrnuto i do ASCS) i něm. *Gewölbe*, lexém navíc pokrývá (ve variantě *kvelb*) téměř celou Moravu a východní část Čech (ČJA 2-174). Obdobně *tumlovat se* ‚spěchat‘ uvádí SSJČ ještě jako obecněčeské a poněkud zastaralé.

Podle kritérií by měla být mezi zkoumanými dialektismy slova, která *[se] neliší [...] pouze hláskovou změnou od slov z velkého sousedního regionu* – ale položka *bulat* ‚kácet‘ má paralelu v mor. *boulit* ‚vyvrátit‘ (ČJA 2-80). Dále mají být vybraná slova „v jednoznačně vymezené oblasti, a ne na hranici dvou regionů s odlišnými výrazy“. U řady položek však platí, že zasahují do dalších nářečních oblastí. Lexém *duča* ‚tůň‘ je i v části výchmor. oblasti (ČJA 2-137) a ve slovenštině (Machek EtymSlov, s. v. *duča*). Slovo *chebz* ‚šeřík‘ s odvozeninami

chebzík, *chebzíček* pokrývá skoro celou Moravu, *jiskerka* ‚sedmikráska' a *švidratý* ‚šilhavý' zasahuje do výchmor. i střmor. oblasti (ČJA 1-45, 2-111; Skulina: *Ostravská mluva*, 1979: 96, uvádí ovšem pro *iskerka* význam ‚pomněnka'), *zhlavek* ‚polštář' má paralelu *zhlavec* ve výchmor. a střmor. oblasti (ČJA 1-162).

Na s. 21 se dále uvádí jako kritérium vyloučení historismů, do dotazníku je však zařazeno *hebama* ‚porodní bába' (nepřekvapivě zjistila autorka a před ní Tadeáš Krch nulovou znalost u nejmladší generace, s. 16), *vaštrok* ‚necky' nebo *dřík* ‚pohodný' (Machek EtymSlov, s. v. *dříti*, uvádí *dřík* ‚ras' jako východomoravské). U těchto slov ostatně uznává či naznačuje povahu historismu i autorka na s. 33, 34 a 39).

Jako další kritérium je uvedeno, že zkoumaná nářeční slova „nejsou odvoditelná z pasivní znalosti cizích jazyků (polština, slovenština, němčina)" – u slova *blošťka* ‚štěnice' ale přichází v úvahu stejný základ v pol. *płoszczyca* a slk. *ploštica* (např. Machkův EtymSlov, s. v. *ploský*). U položky *bočit se* ‚mračit se' vstupuje do hry slovenské nářeční *bočiť* stejného významu (viz např. *Synonymický slovník slovenčiny*, 2004, dostupný na https://slovnik.juls.savba.sk/, cit. 4. 6. 2024). U položky *břím* ‚modřín' zase existuje polské nářeční *brzem* stejného významu (Machek EtymSlov, s. v. *modřín*). Výraz *hlaváč* ‚pulec' je znám ze slovenských nářečí (*Slovník slovenských nárečí*, 1994, 2006, s. v. *hlaváč*). Slovo hláskoslovně velmi podobné ke slovu *kopidol* ‚hrobník' zná polština (*kopidół*, ČJA 2-193), podobně v polských dialektech *ryczka* ‚stolička' (Machek EtymSlov, s. v. *ryčka*) k laš. *ryčla*. Výraz *krkoška* ‚suk (u stromu)' zná slovenština (viz *Slovník súčasného slovenského jazyka*, dostupný na https://slovnik.juls.savba.sk/, cit. 4. 6. 2024) i polština (*karkosz(ka)*, viz ČJA 1-214). Položka *šťúr* ‚potkan' je asi odhadnutelná při znalosti pol. *szczur* ‚krysa', položka *poutec* ‚pěšinka ve vlasech' nejenže pokrývá většinu moravského území, ale je odhadnutelná na základě slovenského *pútec* stejného významu, položka *zeliny* ‚léčivé byliny' je odvoditelná ze slovenského *zelinky* ‚léčivé byliny' (viz *Krátky slovník slovenského jazyka* 4, 2003, dostupný na https://slovnik.juls.savba.sk/, cit. 4. 6. 2024). Výrazy *lištva* ‚věšák', *pečky* ‚křížaly, usušené ovoce', *petruška* ‚petržel' a *piznúť* ‚udeřit' zná slovenština (viz *Slovník slovenských nárečí* ad. tamtéž). Položky *bočit se*, *bulat*, *čundrovat (se)*, *piznout se*, *rušat*, *šumná*, *švidratý* a *tumlovat se* neodpovídají informaci z abstraktu (s. 5), že byl vybrán vzorek *substantivních lexikálních jednotek*.

Vcelku tak byly vybrány lexémy různého rozšíření v moravských nářečích, příp. i českých nářečích v užším smyslu, s různým rozšířením v polštině a slovenštině, s různým obecněčeským dosahem (starší germanismy, jejichž význam může být snáze vyvoditelný zejm. pro starší generaci), s různým postavením v lašské oblasti (pokud jde o konkurenční podoby v rámci nářečních ekvivalentů, srov. např. *slub* ‚svatební obřad' ČJA I-14 vs. *jiskerka* ‚sedmikárka' ČJA 2-111).

Ad kontrolní dotazník: Zajímalo by mě znění 20 vymyšlených (lašských?) dialektismů (s. 24). Dále i to, které moravské dialektismy byly do dotazníku zahrnuty: uvádí se 75 (s. 24), na s. 26 jsou uvedeny výsledky 61 slov (47 + 14 ze s. 21–23). Tento kontrolní dotazník byl distribuován 187 respondentům z celé ČR, u nichž se sbírala i data o věku, pohlaví (dokončené vzdělání je asi středoškolské, dotazník byl distribuován přes LABELS), ale s nimi se ve vyhodnocení nepracuje (počet respondentů se zdá na celou ČR poměrně malý). Dotazník pracoval s kategorií *(odhad) existence* dialektismu a jeho *význam*: u odhadu existence by mě zajímalo, jestli dotaz nebyl chápán respondenty jako *možnost existence* (pak by nepřekvapovalo, že např. *volí oko*, *závitka* nebo *petruška* mají 75 % či víc a že rozdíl hodnot mezi odhadem existence a významem u některých slov činil okolo 90 %). U významu by mě zajímalo, jestli úspěšnost v odhadování významu koreluje se zeměpisným rozšířením slova, viz např. celomoravismy *čapět*, *haluz* (na Moravě *haluz/a*), u prvního dokonce více respondentů uvedlo správný význam než možnou existenci (s. 27). U grafu na s. 28 lze těžko

srovnávat 172 respondentů z Čech s 5 z Moravskoslezského kraje (zvlášť když rozdíl v odpovědích mezi nimi činí jak u odhadu existence, tak u uvedení významu cca jen 10 %).

Ad finální dotazník: respondentů bylo celkem 51 ve třech obcích, a to ve 4 generacích. Výpovědní hodnota šetření se mi zdá snížena jednak malým počtem respondentů v každé kategorii (např. v Generaci Z bylo celkem 11 respondentů, na každou zkoumanou obec připadli cca 4, jde přitom o jiný typ výzkumu než v ČJA), jednak nezohledněním sociolingvistických proměnných kromě věku. Není jasné, ke které obci byli přiřazeni respondenti nebydlící ani v jedné z nich (respondent z Brušperku, Proskovic, čtyři ze Staré Bělé, jeden z Ostravy, s. 28–29). Podoby ve finálním dotazníku hláskoslovně nezřídka neodpovídají očekávaným lašským nářečním formám, vyskytují se podoby se samohláskovou délkou (*búk*, *dřík*, *hlaváč*, *kříb*, *kudláč*, *májíček*, *šumná*, *švidratý*, *volí oko*, *závitka* ad.), s reflexem první staročeské přehlásky (*kože*, ale na druhé straně *duča*, *rušat*), s „českou“ disimilací (*blošťka*, *šťur, štipka*) či diftongizací *ú* > *ou* (*poutec*, *piznout se*), ale s neprovedenou druhou stč. přehláskou *slub* (ve Staré Bělé podle ČJA I-14 *ślub*) – autorka zřejmě vycházela přímo z map ČJA, kde jsou podoby převáděny do „standardní“ podoby kvůli srovnání, přičemž náležité podoby jsou vypsány v bodě 1 hesla (podtržení tam znamená pravidelnou hláskovou změnu podle dané nářeční skupiny).

Ad vyhodnocení jednotlivých slov z finálního dotazníku: *bělka* má ve spisovné češtině podle SSJČ dva významy (krom jednoho obecněčeského a dvou nářečních). Odhad významu ‚uhýbat‘ u *bočit* je asi ovlivněn slovenským *bočiť* „odkláňať sa od priameho smeru“ (*Krátky slovník slovenského jazyka* 4, 2003, viz https://slovnik.juls.savba.sk/, cit. 4. 6. 2024). Pokud byla u položky *břem* uznána odpověď hyperonymem *strom*, měla být zřejmě uznána také odpověď hyperonymem *ploštice* (příp. i *hmyz*) u položky *blošťka* a odpověď *keř* u položky *chebz*. Významy u slova *bulat*, u něhož autorka usuzuje na polysémii, lze snadno dohledat v literatuře (např. Skulina: *Ostravská mluva*, 1979: 93). Význam ‚hloubka‘ u slova *duča* je asi nepřesným vyjádřením významu ‚důlek, něco prohloubeného, jamka‘ a má ekvivalenty v polštině (*ducza*), ukrajinštině či ruštině (*dučájka* ‚důlek‘), srov. Machek EtymSlov, s. v. *dučějě*. Forma *jiskerka* je součástí spisovné češtiny jako deminutivum od *jiskra* (viz SSJČ), v lašské oblasti bychom navíc čekali podobu *iskerka* (tuto podobu zaznamenává ČJA 2-111 ve výčtu zachycených podob, srov. ČJA 5-251 s prakticky nedubletním *iskra* v lašské oblasti). Pokud „[v]ětšina respondentů slovo vztahovala do sousvislosti s jiskrou“ (s. 35), měla by odpověď být uznána jako správná (byť ne očekávaná), resp. položka spíš vyřazena. U nářečního *koža* ‚škraloup‘ (i ‚slupka‘) nejde vůči spisovné češtině o situaci „na hraně s homonymií“ se slovem *kůže*, ale jedná se o polysémii k hláskové variantě *koža*. U slova *psárka* ‚nejedlá houba‘ byl respondenty často zapisován význam ‚travina‘, autorka usuzuje, že „je možné, že má *psárka* i tento význam“ – je tomu tak ve spisovné češtině, jak se lze přesvědčit v SSJČ (‚luční tráva s válcovitým klasem‘). U slova *šupka* autorka sama uvádí další významy (‚slupka, rána‘), ty však nebyly uznány jako správné odpovědi, takže podle výsledků na s. 30 se zdá, že význam neznal nikdo, ve skutečnosti však nikdo neuvedl jeden z nářečních významů (a to ‚vaječná skořápka‘), ale cca 87 % respondentů uvedlo jeden z možných správných významů.

Velmi je třeba ocenit názorné grafy a přehlednou prezentaci výsledků.

Hodnocení: B

Práce s odbornou literaturou

Vykazuje podle mého názoru některé závažné nedostatky. Na s. 9 se částečně cituje definice nářečí z NESČ, doslovně citované pasáže je třeba dát do uvozovek (např. „útvar se svébytnou strukturou a jednolitou tuhou normou, omezený na mluvenou“ – v bak. práci chybí navíc čárka za *normou*; „Historicko-genealogické označení pro jednotlivé jaz. rodiny odštěpující se ze společného základu“ – v bak. práci je rozdíl jen v rozepsání „jaz.“ >

„jazykové“). Podobně na s. 11 z Krčmové (1988: 86): jde o částečnou parafrázi citátu, ale některé části se opět doslovně shodují: srov. z bak. práce „se vyvinula na venkově, neboť je spojena s omezenými komunikačními možnostmi a potřebami lidí v dané oblasti. Vzájemné vazby jednotlivých příslušníků obce, i když se mohli sociálně různit, sjednocovaly jejich komunikační příležitosti, vymezovaly vztah mezi mluvčími při rozhovorech a ohraničovaly tematiku rozmluv“ a z Krčmové: „se vyvinula na venkově, neboť je spojena s uzavřenými komunikačními možnostmi a potřebami lidí v daném teritoriu. Vzájemná vázanost jednotlivých příslušníků obce, i když byli sociálně rozrůzněni, sjednocovala i jejich komunikační příležitosti, vymezovala vztah mezi mluvčími při rozhovorech, ohraničovala tematiku rozmluv“. Dále na s. 12: „nářečí na většině území, tak jeho proměny v závislosti na osobnosti mluvčího, teritoriu a situaci promluvy u lidí mladších (Krčmová, 1988)“ – Krčmová (1988: 87) píše „nářečí na většině území, tak jeho proměny v závislosti na osobnosti mluvčího, teritoriu a situaci promluvy u lidí mladších“. Na s. 13: „Ta je založena na mluvních kontaktech několika generací a svůj vklad do ní přinášejí i generace nejstarší“ (na závěr odstavce se odkazuje na Krčmovou 1988) – Krčmová (1988: 87) píše „ta je založena na mluvních kontaktech několika generací, svůj vklad do ní přinášejí i generace nejstarší“. Někdy odkaz na sekundární literaturu chybí, i když je zjevné, že autorka z ní čerpá, tak s. 12 píše: „Např. izoglosy svědčící o nestejném průběhu depalatalizace bývalých měkkých souhlásek jdou napříč celým územím od severozápadu k jihovýchodu a člení nářeční skupiny téměř v pravém úhlu k hranicím těchto skupin.“ – u Běliče (1972: 322) čteme: „Např. izoglosy [...] svědčící o nestejném průběhu depalatalizace býv. měkkých souhlásek, jdou napříč celým územím přibližně od sz. k jv. a stupňovitě člení nářeční skupinu [...] téměř v pravém úhlu k hranicím těchto skupin.“ Na s. 18 „S informátory se pracovalo v jejich domácím, rodinném prostředí, aby byl jejich projev co nejpřirozenější.“ – ČJA I: 19 „S informátory se pracovalo [...] v jejich domácím, rodinném prostředí, aby jejich projev byl co [...] nejpřirozenější.“ Na s. 18 „K získaní [sic] odpovědí se využívalo různých typů otázek, které byly obměňovány podle povahy požadované položky a podle konkrétní situace. [...] ukazování na dostupné předměty, předkládání obrázků, doplnění řady pojmenování při výčtu či obměňování definic zaměřených popisně nebo funkčně.“ – ČJA I: 19 „K získání [...] odpovědí užíval explorátor různých typů dotazů, které vhodně obměňoval podle konkrétní situace a podle povahy požadované položky [...] ukazování na dostupné předměty, předkládání [...] obrázků, obměny definic zaměřených popisně nebo funkčně, doplnění řady pojmenování při výčtu.“ Na s. 19 „Tento výběr se opíral o výsledky předběžného orientačního kartografování a zaměřil se převážně na případy [...]“ – ČJA I: 26 „Tento výběr se opíral o výsledky předběžného orientačního kartografování a zaměřil se zvláště na ty případy [...]“ Na s. 19: „V rámci vybraných položek jsou tedy kromě dialektismů lexikálních [...] také dialektismy specifické, které ekvivalentní spisovný protějšek nemají.“ – ČJA I: 27 „V rámci vybraných položek jsou tedy kromě [...] dialektismů lexikálních [...] také dialektismy specifické, které ekvivalentní spisovný protějšek nemají.“ Přitom autorčiným cílem jistě nebylo reprodukovat podrobně metodologii výzkumu uplatněnou v ČJA nebo proces nivelizace nářečí v novější době. Je tedy třeba buď důsledně parafrázovat vlastními slovy, nebo citovat v uvozovkách.

Jiným problémem jsou sekundární citace. Chloupkovo tvrzení, že nářečí je „relativně stabilizovaná struktura bez vnitřní variability“ je asi citováno z Krčmové (1988: 86), která konstatuje, podobně jako autorka v bak. práci na s. 9–10, problematičnost takového pojetí. Podobnou sekundární citaci tuším na s. 13: odkazuje se na Kellnera (1954) v rámci odstavce, na jehož konci je citována Krčmová (1988), u níž na s. 86 čteme: „Zánik dialektů, který prorokovali na počátku padesátých let nejen laici, ale pod vlivem panující obecné teorie jazyka i odborníci (Kellner, 1954)“ – v bak. práci na s. 13: „To ovšem neznamená, že stará nářečí brzy zaniknou, jak predikovali na počátku padesátých let nejen laici, ale i odborníci (Kellner, 1954).“ Dále na s. 19–20 v bakalářské práci: „na rozdíl od spisovných termínů s celonárodním dosahem, pro které je charakteristická přesnost, jednoznačnost a ustálenost (Filipec, 1985), jsou slova z lidové terminologie laická (Utěšený, 1978), vychází z

praktického významu a odráží se v nich znalosti, hodnocení a přístup prostého jazykového uživatele“ – v ČJA I: 28: „Na rozdíl od spisovných termínů s dosahem celonárodním, pro které je mj. charakteristická přesnost, jednoznačnost a ustálenost (Filipec, 1985 [...]), jde v terminologii lidové [...] o termíny [...] laické (Utěšený, 1978 [...]). Vychází se z praktického významu [...] a zároveň se v nich odrážejí znalosti, hodnocení a přístup prostého uživatele jazyka.“

Drobná upřesnění: Na s. 9 se odkazuje na Krčmovou (1988: 86) u věty „Podle Krčmové (1988) tato tradiční nářečí vykrystalizovala na našem území v době feudální rozdrobenosti (11.–14. st.)“ – dataci do 11. až 14. století však Krčmová neuvádí, diferenciace nářečí dosáhla vrcholu až v 18. stol. Na s. 11 je reprodukován Běličův názor (1972: 25) o prehistorických stopách nářečního rozrůznění („výslovnost *u* za bývalé obouretné *w*“) – je však nutno vyznačit neslabičnost *u̯* (výskyty slov jako *pruní* s plným vokálem *u* místo *prwní* jsou také doloženy, ale myslí se jistě na slova s *u̯*); Bělič (1972: 25) navíc nemluví o *severních Čechách* (bak. práce, s. 11), ale o svč. oblasti. Na s. 15 chybí zdroj *Mapy slezské nářeční skupiny*. Na s. 17 autorka při reprodukování průběhu výzkumu pro ČJA smíchala tzv. korespondenční ankety a dotazníkový průzkum ČJA („Výzkum pro venkovskou síť probíhal v letech 1964 až 1972 pomocí korespondenční ankety s názvem *Dotazník pro výzkum českých nářečí*“). Na s. 14 se uvádí *zachovaná měkkost v slabinách de, te, ne* jako údajný archaismus lašské skupiny, avšak splynutí změkčených *d’e*, *t’e*, *n’e* s plně palatálními *ďe*, *ťe*, *ňe* je inovace zřejmě 13.–14. stol.

Bylo by možné doplnit seznam dosavadní literatury např. o diplomovou práci Zuzany Březinové *Slezské nářečí v recepci studentů středních škol* (PedF MU, 2020), která zkoumala znalost slov jako *zhlavek*, *čapět* a *bulat*. Slovo *šmigrust* zahrnula do výzkumu v bakalářské práci *Současná nářeční situace v oblasti Slezska (se zaměřením na mluvu dvou generací na Opavsku a Hlučínsku)* Markéta Tenglerová (PedF UP, 2014), slovo *petruška* zkoumala v rámci bakalářské práce *Vývoj nářeční slovní zásoby v obci Raškovice* Iveta Panáčková (FF MU, 2011, s. 183–184). Čekal bych, že v práci se objeví odkazy na Sochové *Lašskou slovní zásobu* (2001), Lamprechtův *Slovník středoopavského nářečí* (1963), případně i Bartošův *Dialektický slovník moravský* (1906) aj.

Obecně bych doporučil místo normy APA (s. 8), podle níž se uvádí v textu jen autor a rok, zvolit jiný způsob citování, v němž by se uváděla přesná strana. Dohledávat paginaci např. v Běličově *Nástinu* o 463 stranách je pro čtenáře velmi nepohodlné.

Hodnocení: C

Formální úroveň

Práce dodržuje zvyklosti českého odborného stylu a ortografickou kodifikaci. Jen nečetné jsou chyby jako nadbytečné čárky (s. 3 *Praze, dne*). Na s. 6 je sousloví *spisovná čeština* v abstraktu přeloženo zvláštně jako *written [...] Czech* a *na Ostravsku* jako *in Ostrava* (v Ostravě výzkum neprobíhal). Překlepy jsou velmi řídké (s. 9: *spojována* > *spojovaná*; 9 *s Chloupkovo (1971) definicí*; s. 33 *obecně českým* > *obecněčeským*, u velkých písmen: s. 13 *Republiky* > *r-*; s. 26 *v Lašském regionu*), drobné potíže má autorka s opisným pasivem (s. 32 *byly taky označené*; s. 34 *může být označené*). Na s. 23–25, 29–30 by bylo vhodné zarovnat pravý okraj textu.

Formulačně je práce zdařilá, drobné potíže se vyskytují např. na s. 15 *Nejpodobnější tomuto výzkumu je pravděpodobně bakalářská práce*; s. 17–18 *Hlavní podíl slovní zásoby byl vzhledem k zaměření výzkumu na nejstarší vrstvu*; s. 34 *slovo věděla pouze jedna respondentka*; s. 5 *respondentů z Čech v užším slova smyslu*.

Není zcela jasné, jak autorka nakládá s transkripcí dialektologických dokladů, resp. proč se nedrží standardní české dialektologické transkripce, srov. s. 14 *nebudětě*, s. 15 *nebudz’ec’e*.

Velmi podivně se však zachází s českou ortografickou kodifikací v některých položkách seznamu literatury na s. 45. Datum přístupu k internetovým zdrojům se uvádí v angličtině (*Retrieved April 2, 2024, from [...]*) u položky Kloferová a položky Balhar), píše se *Slovo a Slovesnost*, *Digitální Repozitář UK*, *Sborník Prací Filozofické Fakulty Brněnské Univerzity*, *Řada Jazykovědná*, časopis *Český Lid*. Někde se uvádí nakladatelství, jinde ne (Filipec 1985). Utěšeného studie nevyšla roku 1934.

Hodnocení: B

Otázka k obhajobě

Jak si autorka vysvětluje, že ve finálním dotazníku (vč. slov kontrolních) u více než deseti položek vyšlo, že je více respondentů, kteří znají správný význam položky, než respondentů, kteří si myslí, že zkoumaná položka vůbec existuje (podle s. 30 jde o položky *bocán*, *bravské*, *cigánit*, *čapět*, *galaty*, *kret*, *paček*, *petruška*, *šmigrust*, *švidratý*, *zhlavek*)?

Celkové hodnocení

Bakalářská práce Magdaleny Titlbachové přináší zajímavý příspěvek ke generačním rozdílům v pasivní znalosti lašského nářečního lexika. Vykazuje jasnou koncepci, avšak u zpracování shledávám jisté potíže, za slabinu považuju práci se sekundární literaturou. Celkově práci doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm **velmi dobře**.

Praha 4. 6. 2024 PhDr. Robert Dittmann, Ph.D.